Undersökning av betydande miljöpåverkan

Ändring nr 2 av detaljplan 152 inom fastigheten Kristina 4, Stora torget 3 i Alingsås stad, Alingsås kommun

SAMRÅDSHANDLING
Diarienummer: 2025.518 KS
Upprättad: 2026-10-30
Stadsplaneringsavdelningen
Handläggare: Emelie Aspeheim-S

Innehåll

1. Lagstiftning och bedömningsgrunder 3
2. Bakgrund och syfte med detaljplanen 4
3. Checklista 5
4. Sammantagen bedömning 16

1. Lagstiftning och bedömningsgrunder

Kommunen ska enligt miljöbalkens 6 kap 5 § undersöka om genomförandet av en detaljplan eller ändring av detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det bör understrykas att det är risken för betydande miljöpåverkan som ska identifieras. Planhandläggare/projektledare ansvarar för att upprätta ett utkast på undersökningen. Innehåll och frågor som identifieras ska sedan skickas för påsyn och diskussion till plangruppsrepresentanter för miljö och hälsa, kommunekolog samt till bebyggelseantikvarie vid behov.

I plan- och bygglagen (2010:900, 4 kap 34 §) och miljöbedömningsförordningen (2017:966) med tillhörande bilaga anges vilka parametrar som kommunen ska ta hänsyn till och som planen ska stämmas av mot. Möjliggör planen någon av de verksamheter och ändamål som finns benämnda i första tabellen nedan finns en stor risk för betydande miljöpåverkan, men det behöver inte betyda att det är en självklarhet. För att kunna göra den bedömningen behövs det enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966, 5 §), i identifieringen av omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, undersöka i vilken utsträckning planen eller ändringen

1. anger förutsättningar för lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållanden, eller resursfördelningen,
2. har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer medför,
3. har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integrering av miljöaspekter i övrigt,
4. möjliggör att följa miljölagstiftningen
5. omfattar miljöproblem eller inte,
6. riskerar för sannolika miljöeffekter och påverkar området utifrån dess utmärkande egenskaper, betydelse och sårbarhet.
7. kan avhjälpa de sannolika miljöeffekterna
8. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper och omfattning
9. det finns risk för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter

I enlighet med miljöbedömningsförordningen (2017:966, 10–11 §) behöver även hänsyn tas till:

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper (omfattning, utformning, kumulativa miljöeffekter, användning av naturresurser, avfall och restprodukter, föroreningar och störningar, olycks- och hälsorisken),
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering (pågående eller tillåten markanvändning, naturresurser), och

3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (effekternas storlek, utbredning/gränsöverskridning, karaktär, intensitet, komplexitet och sannolikhet för uppkomst, varaktighet eller frekvens, reversibla, kumulativ verkan).

Undersökningssamråd (MB 6 kap 6 §)

Undersökningen utgör den analys som leder fram till ställningstagandet om genomförandet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Under framtagandet av undersökningen ska samråd ske med Länsstyrelsen, samt vid behov även med andra berörda myndigheter och kommuner. För detaljplaner som påbörjats från och med 1 april 2020 ska underlaget samrådas inom ramen för detaljplanesamrådet. Frågan om betydande miljöpåverkan ska avgöras genom ett särskilt beslut enligt miljöbalken 6 kap 7 §.

Om det finns oklarheter/osäkerheter kring eller om det kan konstateras att planen kan antas innebära en betydande miljöpåverkan bör samråd med Länsstyrelsen och övriga berörda myndigheter ske innan detaljplanesamrådet i form av ett så kallat undersökningssamråd. Ett utkast av planhandlingar och (den preliminära) bedömningen av BMP i form av denna undersökning skickas till Länsstyrelsen samt till berörda myndigheter och kommuner. Handläggningstiden är cirka 3 veckor.

Avgränsningssamråd (MB 6 kap 9 §)

Om planen eller ändringen konstateras i undersökningen innebära risk för betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning genomföras. Ett avgränsningssamråd ska ske med Länsstyrelsen samt med berörda myndigheter och kommuner för att bestämma inriktning och innehåll för miljöbedömningen. Om undersökningssamråd inte har hållits ska samrådsunderlaget inför avgränsningssamrådet innehålla uppgifter om det. Handläggningstiden är cirka 6 månader.

2. Bakgrund och syfte med detaljplanen

Planområdet är beläget i korsningen Stora Torget - Norra Strömgatan i centrala Alingsås stad.

Planområdet omfattas av gällande detaljplan, DP 152, som medger centrum, bostäder (dock ej i bottenplan) samt vårdverksamhet. Fastigheten ägs av privat fastighetsägare och delar av huset hyrs ut för kontorsverksamhet med mera.

Fastighetsägaren ansökte den 28 november 2024 om planbesked för att möjliggöra en utveckling av fastigheten. Positivt planbesked med förbehåll gavs av kommunstyrelsens arbetsutskott den 29 april 2025, § 69.

Planändringen syftar till att utreda lämpligheten för tillägg med bostäder inom delar av fastigheten och se över gällande detaljplans egenskapsbestämmelser för att möjliggöra tillägg med takkupor samt balkong.

I samband med att kommunen etablerar ett nytt kommunhus beräknas nuvarande hyresgäster i byggnaden flytta ut under 2026. Detta innebär att lokalerna kommer stå tomma och därmed öppnas möjligheter för nya verksamheter. Projektet syftar därav till att, utöver kontor och vårdcentral samt bostäder på plan 2 som gällande detaljplan medger, även möjliggöra för bostäder i bottenplan inom delar av fastigheten.

3. Checklista

Checklistan inleds med verksamheter och åtgärder som kan medföra betydande miljöpåverkan. Om planförslaget möjliggör för någon miljöfarlig verksamhet eller annan åtgärd enligt listan så innebär detta en betydande miljöpåverkan med krav om att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram. Om inga verksamheter eller andra åtgärder föreslås så berör checklistan därefter sju olika delområden:

- Riksintresse och områdesskydd
- Hälsa, störningar och risker
- Kulturmiljö
- Naturvård
- Vatten
- Klimat
- Social hållbarhet

Utifrån de olika delområdena beskrivs nuläge, planförslagets konsekvenser och risk för betydande miljöpåverkan. Efter varje delområde görs en sammanfattad bedömning för delområdet med tydligare summering om planförslaget kan innebära risk för betydande miljöpåverkan.

Den sammantagna bedömningen för samtliga delområden återfinns i slutet av dokumentet Där motiveras om planförslaget i sin helhet innebär risk för betydande miljöpåverkan. Om bedömningen är att planförslaget innebär risk för betydande miljöpåverkan ka en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

VERKSAMHETER OCH ÅTGÄRDER SOM KAN MEDFÖRA BMP		
	JA	**NEJ**
Möjliggör detaljplanen eller ändringen för något av nedanstående ändamål eller verksamheter? (PBL 4 kap 34 §) 1. Industriändamål 2. Köpcentrum, parkeringsanläggning eller något annat projekt för sammanhållen bebyggelse 3. Skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar 4. Hamn för fritidsbåtar 5. Hotellkomplex eller fritidsby med tillhörande anläggningar utanför sammanhållen bebyggelse 6. Permanent campingplats 7. Nöjes- eller djurpark 8. Spårväg eller tunnelbana		**x**
Möjliggör detaljplanen eller ändringen för verksamheter eller åtgärder inom/för 1. jordbruk, skogsbruk eller vattenbruk? 2. utvinningsindustrin? 3. energiproduktion? 4. framställning eller bearbetning av metaller? 5. mineralindustrin? 6. kemisk industri? 7. livsmedelsindustrin? 8. textil-, läder-, trä- eller pappersindustri? 9. gummiindustrin som avser tillverkning och behandling av elastomerbaserade produkter? 10. avfallshantering? Möjliggör detaljplanen eller ändringen för infrastrukturprojekt som avser 1. anläggning av industriområden? 2. tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser? 3. byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik? 4. anläggning av flygfält? 5. byggnader av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar? 6. anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden? 7. dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk? 8. spårvagnar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport? 9. byggande av rörledningar för gas och olja? 10. anläggning av vattenledningar över långa avstånd? 11. Kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pirer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller varigenom kustlinjen kan ändras?		**x**

12. system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning? 13. anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden? Möjliggör detaljplanen eller ändringen för 1. permanenta tävlings- och testbanor för motorfordon? 2. provbänkar för motorer, turbiner eller reaktorer? 3. anläggningar för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer? Läs mer i bilaga till miljöbedömningsförordningen (2017:966)		
Kan detaljplanens genomförande innebära åtgärder eller verksamheter som påverkar ett Natura 2000-område på ett betydande sätt?		**x**
Sammanfattning: Ändringen av detaljplanen möjliggör inte för några verksamheter eller åtgärder som medför risk för betydande miljöpåverkan.		

RIKSINTRESSE OCH OMRÅDESSKYDD					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Riksintressen enligt 3–4 kap. MB	Aktuellt område ligger i Alingsås stadskärna som omfattas av riksintresse för kulturmiljövård. Telegrafhuset samt gårdshus på innergård omfattas av höga kulturhistoriska värden.	Ändringen av detaljplanen syftar till att möjliggöra för bostäder i bottenplan för bebyggelsen längs Norra Strömgatan och för det befintliga gårdshuset. I övrigt syftar planändringen till att pröva tillägg med takkupor och franska balkonger på Telegrafhuset samt tillägg med takterass mot innergård på byggnadskroppen mot Norra Strömgatan. Plankartan föreslår regleringar i form av utformnings-, varsamhets-, och skyddsbestämmelser för att befintliga kulturhistoriska värden inte ska förvanskas. Därav bedöms riksintresset inte påverkas.			x
Skyddad natur enligt 7 kap. MB	Planområdet berör inte någon skyddad natur enligt 7 kap. MB	-			x
Jord- och skogsbruk av nationell betydelse enligt 3 kap. § 4 MB	Planområdet berör inte jord- och skogsbruk av nationell betydelse enligt 3 kap. § 4 MB.	-			x
Sammanfattning: Fastigheten Kristina 4 är belägen i Alingsås stadskärna vilken omfattas av riksintresse för kulturmiljövård. Befintlig bebyggelse inom planområdet hyser stora kulturhistoriska värden, men planändringens regleringar syftar till att säkerställa den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen. Planändringen bedöms inte innebära risk för betydande miljöpåverkan med hänsyn till riksintresset för kulturmiljövård.					

HÄLSA, STÖRNINGAR OCH RISKER					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Buller	Planområdet omgärdas av Norra Strömgatan och Stora torget där biltrafik frekvent förekommer. En bestämmelse i gällande plan säkerställer att riktvärden för buller, ekvivalent nivå 40 dBA inomhus ska klaras för verksamheter.	Viss ökning av trafikrörelser kan ske, främst under arbetstid på vardagar. Det bedöms däremot inte innebära en markant ökning av trafikbuller som innebär att nivåerna hamnar över riktvärdena.		x	
Vibrationer	Planområdet ligger ca 300 meter från Västra stambanan och bedöms inte påverkas av vibrationer.	Planförslaget bedöms inte påverkas av risken för vibrationer. Gällande detaljplan möjliggör bostäder varför markanvändningen anses som prövad.			x
Transportled farligt gods	Planområdet ligger ca 300 meter från Västra stambanan som är primär transportled för farligt gods.	Farligt gods anses inte vara någonting som kan innebära en risk för människors hälsa och säkerhet inom aktuellt område.			x
Markens beskaffenhet	De naturliga jordlagren inom fastigheten utgörs till största del av postglacial sand men även svämsediment längst i söder.	En ändring av detaljplanen bedöms inte påverka de geotekniska förhållandena då ny bebyggelse inte möjliggörs. De geotekniska sakfrågorna anses som prövade i gällande detaljplan och planändringen innebär ingen ny byggrätt			x
Förorenad mark	Aktuell fastighet förekommer i EBH-registret då det tidigare har legat en brandstation på platsen.	Inga markarbeten är tänkta att genomföras, ny användning ryms i befintlig byggnad.			x
Översvämning och skyfall	Delar av aktuell byggnads källarplan skulle översvämmas av ett 100-årsflöde i Lillån genom att vatten längs Norra Strömgatan skulle stiga. skulle stiga längs Översvämningsrisk råder även	Ny användning prövas i bottenplan för gårdshus samt den längsgående huskroppen mot Norra Strömgatan. För befintligt gårdshus föreligger ingen risk för översvämning. För den längsgående huskroppen mot Norra Strömgatan där bostäder i bottenplan			x

	från skyfall, där cirka 50 centimeter djupt vatten skulle bli stående på delar av innergården vid ett 100-årsregn.	prövas finns risk för stående vatten vid ett 100-årsregn. Befintlig bebyggelse har en upphöjd sockel om cirka 1 meter, vilket medför att bostäder ej riskerar att översvämmas invändigt. Planändringen reglerar att bostads- samt centrumändamål inte får anordnas i källarplan, då källarplan bedöms som olämpligt för bostads- och centrumändamål med hänsyn till översvämningsrisk. Räddningstjänst och blåljuspersonal når vid detaljplanens genomförande planområdet via infart från Stora torget då regnmängderna inte överstiger 20 centimeter.			
Ljusföroreningar	Det primära ljuset kommer från bilar samt gatlyktor som finns utplacerade längs med Norra Strömgatan och Stora torget.	Förslaget bedöms inte innebära någon ökning av ljusföroreningar.			**x**
Strålning	Ingen kraftledning eller transformatorstation finns i anslutning till området.	Förslaget medför ingen ökad risk för strålning.			**x**
Sammanfattning: Den sammanvägda bedömningen av områdets samtliga parametrar är att planförslaget inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Viss ökning av trafikrörelser kan ske, det är däremot inte en markant ökning gentemot nuvarande markanvändning.					

KULTURMILJÖ					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Värdefull bebyggelse	Telegrafhuset och gårdshus inom fastigheten besitter höga kulturhistoriska värden.	En kulturmiljöutredning har utförts inom projektet för att utreda planändringens påverkan på kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Med regleringar i plankarta bedöms planändringen inte innebära risk för betydande miljöpåverkan.			**x**
Byggnadsminne	På norra sidan delen av fastigheten Kristina 4 ligger Rådhuset som är byggnadsminne.	Planändringen bedöms inte påverka byggnadsminnet. Plankartans regleringar berör mindre fasadändringar som inte påverkar byggnadsminnet.			**x**
Fornminne	Stadskärnan är en fast fornlämning och skyddas enligt kulturminneslagens 2 kapitel, §1.	Planförslaget bedöms inte påverka fornlämningen negativt eftersom inga markarbeten är tänkta att genomföras.			**x**
Stads- och landskapsbild	Stadskärnan beskrivs i Alingsås stadsplan som en av Sveriges bäst bevarade stadskärnor som visar den äldre svenska, lågskaliga trästaden, med hantverks- och handelsgårdar. Inom staden finns också ett flertal välbevarade institutionsbyggnader representativa för stenhusarkitekturen kring sekelskiftet 1900. Riksintresset skapar en särskild förutsättning för planering där mycket stor hänsyn måste tas för att bevara och utveckla de unika kvaliteter som återfinns i stadskärnan.	Planområdet ingår i stadskärnan, men planändringen innebär ingen förändring i höjd eller byggrätt. De fasadändringar som planändringen möjliggör regleras på plankarta för att inte medföra risk för betydande miljöpåverkan.			**x**
Sammanfattning: Den sammanvägda bedömningen av områdets samtliga parametrar är att planförslaget inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Det aktuella området ligger i stadskärnan som är av riksintresse för kulturmiljö. Det finns byggnader inom kvarteret och planområdet som besitter kulturhistoriska värden och med planändringens regleringar i plankarta bedöms ingen risk för betydande miljöpåverkan föreligga.					

NATURVÅRD					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Vegetation	Inom planområdet som berörs av ändringen finns hårdgjorda ytor som används för parkering.	Då planförslaget endast möjliggör för ny användning inom befintlig byggnad kommer utemiljön inte påverkas.			**x**
Odlingslandskap	Aktuellt område berörs inte av odlingslandskap.	-			**x**
Våtmarker	Aktuellt område berörs inte av någon våtmark.	-			**x**
Generellt biotopskydd	Aktuellt område berörs inte av generellt biotopskydd.	-			**x**
Arter	Det finns inga skyddade arter inom det aktuella området.	-			**x**
Naturvärden utpekade i ÖP	Naturvärden utpekade i ÖP berör inte aktuellt område.	-			**x**
Sammanfattning: Den sammanvägda bedömningen av områdets samtliga parametrar är att planförslaget inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Ingen vegetation eller natur påverkas av planförslaget.					

VATTEN					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Ytvatten	Dagvatten från planområdet leds via Forsån (Lillån) och Säveån vidare till Mjörn. Varken Säveån eller Mjörn uppnår MKN god kemisk status och har måttlig ekologisk status. Lillån är inte klassad. Förändringar i dagvattenmängder och/eller kvalitet kan medföra en påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten samt nedströms belägna skyddade områden.	Planförslaget innebär ingen ny byggnation eller markarbeten, därav bedöms ingen negativ påverkan på MKN vatten uppkomma.			x
Grundvatten	Inom planområdet förekommer ingen grundvattenförekomst.	Förslaget bedöms inte innebära någon negativ påverkan på grundvattenbildning eller vattenkvalitet då ytterligare hårdgörning inte möjliggörs inom planändringen.			x
Dagvatten	Aktuellt område omfattas av kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp och dagvatten leds huvudsakligen till det kommunala dagvattennätet.	Planförslaget innebär ingen förändring i dagvattenhanteringen och riskerar inte innebära en försämring av miljökvalitetsnormerna.			x
Vattenverksamhet	Ingen vattenverksamhet finns inom aktuellt område.	Planförslaget innebär ingen vattenverksamhet.			x
Sammanfattning: Den sammanvägda bedömningen av områdets samtliga parametrar är att planförslaget inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Planförslaget innebär varken att någon ytterligare yta ska tas i anspråk eller att några markarbeten ska genomföras. Därav anses yt-, grund- och dagvatten inte påverkas av förslaget.					

KLIMAT					
	Nuläge	**Planförslagets påverkan**	**Risk för betydande miljöpåverkan?**		
			JA	**VISS**	**NEJ**
Miljömål	Projektet berör bland annat miljömålen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö*.	Förslaget bidrar till en begränsad klimatpåverkan genom att verksamheten lokaliseras i ett kollektivtrafiknära läge där dessutom gång- och cykelmöjligheterna är goda. Den nya användningen ryms även i befintlig byggnad vilket bidrar till en god hushållning med resurser. God bebyggd miljö handlar om att skapa hållbara städer och samhällen med god livsmiljö, där människor kan bo, arbeta och leva på ett hållbart sätt. Eftersom aktuell byggnad ligger belägen i stadskärnan och är lättillgänglig med kollektivtrafik, gång- och cykelvägar, möjliggör projektet till en effektiv markanvändning och minskad bilanvändning.			x
Energi	Byggnaden används idag till kontor och är anslutet till fjärrvärme.	Eftersom byggnaden i dagsläget redan är ansluten till fjärrvärmenätet kommer det fortsatt vara möjligt att nyttja det.			x
Luft	Planen ligger i anslutning till Norra Strömgatan och Stora torget. Omkringliggande gator är inte hårt trafikerade. Enligt mätningar som utförts av kommunen överskrids inte miljökvalitetsnormen för luft i dagsläget.	I området bedöms inte luftföroreningshalten vara hög och åtgärder behöver därmed inte vidtas. Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra att miljökvalitetsnormen för luft överskrids.			x
Lokalklimat	Inga större träd, som skulle kunna bidra till skugga, finns inom den aktuella fastigheten.	Förslaget bedöms inte medföra någon påverkan på skuggning, strålning eller ändrade vindriktningar eftersom ingen ny bebyggelse planeras.			x

	Bebfintlig bebyggelse bidrar med skuggning och bättre lokalklimat.				
Sammanfattning: Den sammanvägda bedömningen av områdets samtliga parametrar är att planförslaget inte innebär en risk för betydande miljöpåverkan. Förslaget anses ha positiva effekter på miljömålen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö*. Förslaget bedöms inte medföra någon påverkan på varken energi, luft eller lokalklimat.					

GRÄNSÖVERSKRIDANDE EFFEKTER		
	JA	**NEJ**
Påverkar detaljplanen eller ändringen genomförandet av andra planer?		**x**
Om ja, påverkar planen eller ändringen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet?		
Har miljöeffekterna som beror på planen eller ändringen påverkan på närliggande regioner eller kommuner?		**x**
Kan möjliga effekter till följd av planen eller ändringen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?		**x**
Sammanfattning: Aktuell ändring av detaljplan bedöms inte påverka andra planer eller regioners och kommuners miljöeffekter.		

4. Sammantagen bedömning

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV FÖRSLAGETS MILJÖPÅVERKAN		
	JA	**NEJ**
Bedöms planförslagets genomförande innebära risk för betydande miljöpåverkan (BMP)?		**x**

Motivering:
Planförslaget möjliggör endast tillägg med markanvändning i befintlig byggnad, vilket inte innebär någon förändring i markens ianspråktagande eller stadsbild. De regleringar som görs i plankarta för att minimera risk för betydande miljöpåverkan är skydd av kulturvärden, varsamhets-, och utformningsbestämmelser för att säkerställa att planändringen inte riskerar att förvanska de höga kulturhistoriska värden som två av byggnaderna besitter.

Projektet bedöms inte ha effekter som var för sig är begränsade men tillsammans kan vara betydande. Projektet bedöms heller inte ha miljöeffekter som kan skada människors hälsa, direkt eller indirekt. Sammantaget innebär planförslaget viss påverkan i ett par enskilda aspekter, men sammantaget bedöms det inte medföra en risk för betydande miljöpåverkan.